

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Fen Edebiyat Fakültesi
Tarih Bölümü
2019 / 2020 Eğitim-Öğretim Yılı Güz Yarıyılı
TAR231 Eskiçağ Mısır Tarihi Dersi Ara Sınavı (Vize)
24/11/2019

Öğrencinin		Aldığı Puan	CEVAP ANAHTARI
Adı ve Soyadı	CEVAP ANAHTARI		
Numarası	CEVAP ANAHTARI	İmzası	CEVAP ANAHTARI

❖ Sınav süresi 50 dakikadır.
❖ Birinci soru 50 puan, ikinci soru 50 puan, toplam 100 puandır.

Dr. Öğr. Üyesi Okay PEKŞEN
Başarılar Dilerim...

SORULAR

1. Eski Mısır dönemi firavunlarından II. Pepi'nin iktidar dönemi hakkında bilgi veriniz.
2. Orta Mısır Dönemi firavunlarından II. Amenemhet'in iktidar dönemi hakkında bilgi veriniz.

CEVAPLAR

Cevap 1.

Merenre genç yaşta ölünce üvey kardeşi II. Pepi (y. 2270-2205) tahta çıkar. II. Pepi'nin inanılmaz uzunluktaki saltanatının tam 94 yıl sürdüğünü söyleyen Manetho'yu, Yeni Krallıktan kalma Torino Kral Papirüsü de doğrular; ayrıca iktidarı boyunca tutulmuş kayıtlar ve birbirini izleyen eyalet yöneticiliği kuşakları da çok uzun bir saltanata işaret eder. Tahta henüz çocuk yaşta çıktığı kesindir. Bir çocuğun firavun tahtına çıkması, çok uzun zamandan beri görülmemiş bir şeydir, bu nedenle kraliyet ressamı II. Pepi'yi çocuk kral olarak tasvir etmekten hoşlanırlar. Burada elbette çocuk yaşta hükümdar olan Horus'la ilgili mitsel örnek akla gelir.

Kralın, keşif seferlerinin deneyimli lideri Harkuf'un Nübye'den getireceğini bildirdiği, dans eden bir cücenin sağlığıyla ilgilenmesinde çocuksu bir sevinç ve merak vardır. Bu uzun saltanatın doksan yılı Eski Krallığın çöküşüne bir hazırlık niteliğindedir. Bu çöküş dış etkilere kaynaklanmaz. Her ne kadar Mısır keşif heyetlerine saldırıların arttığı görülse de Ön Asya ve Nübye kaynaklı ciddi bir tehlike yoktur. Biblos ve Punt gibi uzak yerlere yapılan keşif seferleri artık rutinleşmiştir; Kunumhotep gibi bir memur bile böylesi onbir sefere katılmıştır.

Ancak siyasetin uzun bir süre kralın annesi ve onun eyalet yöneticilerinden oluşan ailesi tarafından belirlenmesi, krallığı ve merkezi yönetimi biraz daha zayıflatmış olmalıdır. Yeni Krallığa ait bir halk masalında, kralın yetişkinliğinde bile güçlü bir kişilik olmadığı, anormal eğilimleri nedeniyle tehlikeli durumlara düştüğü anlatılır. Ancak asıl etken arkaik ve ataerkil yönetsel yapının dönemin taleplerine artık yanıt verememesi, yeni koşullara ayak uyduramamasıdır. Krallığın giderek zayıflamasıyla, devletin, Eski Krallığın parlak dönemlerini ve şaşırtıcı başarılarını mümkün kılan mükemmel örgütsel yapısı da ayakta duramayacak hale gelir.

Krallığın vergi ve diğer görevlerden muaf tuttuğu kült vakıflarının sayısının hiç durmadan artması devletin ekonomisini zayıflatmış, vergi mükellefleri ve kraliyet hazinesinin üzerindeki yük giderek artmıştı. Zayıf bir merkezi yönetim, devletin yönlendirdiği ticarete gereken istikrarı sağlayamadığı gibi anlamlı bir planlamadan da yoksundu. Bunun sonucunda ekonomik sıkıntı ve kriz, açlık ve hayatta kalma mücadelesi yaşanılması kaçınılmazdı. Yaşamöyküsel yazıtların ana teması ekonomik sıkıntılar ve bunların ancak nadiren aşılmasıdır. O dönemde başlayan "çöküş edebiyatı"nda açlık ve kıtlık sonucunda tüm ilişkilerin çözülmesi güçlü ifadelerle anlatılır.

Arkaik Dönemde kurulan dünya düzeni alt üst olur, kaosa sürüklenen ülke mitsel olarak yaradılış öncesi duruma döner. Bu korkunç durumla, yok edildiği sanılan kaosun ve yıkıcı güçlerin geri dönmesiyle baş etme çabası, Mısır'da daha önce görülmemiş bir edebiyatın doğmasına neden olur. Merkezi bir ikametgah; desteğinden yoksun kalan güzel sanatlar taşra düzeyine gerilerken, ülkenin entelektüel seçkinleri ellerine yazı kamışını alarak çöküşü acımasızca tasvir eder, bütün bunlardan artık yalnızca "Tanrı" dedikleri, dünyanın yaratıcısını sorumlu tutarlar. İlahi çoban o zamana kadar gayet iyi

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Fen Edebiyat Fakültesi
Tarih Bölümü
2019 / 2020 Eğitim-Öğretim Yılı Güz Yarıyılı
TAR231 Eskiçağ Mısır Tarihi Dersi Ara Sınavı (Vize)

24/11/2019

Öğrencinin		Aldığı Puan	CEVAP ANAHTARI
Adı ve Soyadı	CEVAP ANAHTARI		
Numarası	CEVAP ANAHTARI	İmzası	CEVAP ANAHTARI
❖ Sınav süresi 50 dakikadır. ❖ Birinci soru 50 puan, ikinci soru 50 puan, toplam 100 puandır.			

Dr. Öğr. Üyesi Okay PEKŞEN

Başarılar Dilerim...

güttüğü insan sürüsünü ortada bırakmıştır; ötedünyada mutlu bir yaşam sürme tesellisi bile inandırıcılığını yitirmiştir.

Merkezi yönetim, ekonomi ve toplumsal düzen çökünce yerel güç sahipleri kendilerine ve tebaalarına yiyecek bulmak için başlarının çaresine bakar. Bunun en yaygın yolu komşu bölgelere talan seferleri düzenlemek ve köylülerden zorla yiyecek toplamaktır; sonunda köylüler de silahlanıp çete kurarlar. Böylece ülkede genel bir güvensiz ortam oluşur. Eyalet yöneticilerinin surlarla çevrili ikametgahlarında, yaşam amacı özel mülk edinmek ve bunu geliştirmek olan bir kent burjuvazisi oluşur. "Küçük" için kullanılan aşağılayıcı nedjes kavramı bu "burjuva"yı tanımlayan olumlu bir ifadeye dönüşür. Kentler ancak o zaman siyasal merkezler haline gelir, yeni iktidar sahiplerinin özel ilgi alanı artık onlardır.

Cevap 2.

I. Senusret, ölümünden üç yıl önce oğlu II. Amenemhet'i (1877-1843) kral naipliğine getirdiği için tahta kimin geçeceği konusunda bir sorun yaşanmadı, bu kez bir komplo da düzenlenmemiştir. Henüz prensken, Antilop eyaletinden adaşı Ameni ile birlikte Nübye'ye yapılan bir sefere katılan II. Amenemhet, kral olunca askeri bir saldırganlık sergilemez. Ancak memurlarından birine "Vavat Kaleleri"ni denetletmesi, eldeki sınırları korumakta kararlı olduğunu gösterir. Mısır'da onun ve halefinin hükümdarlığı sırasında yarım yüzyıl süren barış dönemi Mısır'ın dış politikadaki pasifliğinden değil, I.Senusret'in Nübye ve Asya'da elde ettiği konumun sağlamlığından kaynaklanır.

Bu dönemde ticaret ve ulaşım iyice gelişir, özellikle II. Amenemhet zamanında dünya ticaretinin sınırlarının genişlemesine ilişkin etkileyici örnekler vardır. Afrika'nın iç bölgelerinin ürünleri, Somali kıyısındaki tütsü diyarı Punt üzerinden düzenli bir biçimde ithal edilir. Ancak Mısır'ın Asya'yla ilişkisi her iki taraf için de çok daha önemlidir. Ünlü "Tod Hazinesi" o dönemde Suriye'den gönderilen mallardan oluşur. Tod'taki (Teb civarı) Month tapınağının temelinde bulunan dört bakır sandık, kısmen işlenmiş kısmen de hammadde olarak ithal edilen değerli metaller ve yarı değerli taşlar içeriyordu; Mısır'ın özellikle gümüş ve lapis lazuli satın almak için Asya'yla ticaret yapması gerekiyordu. Girit ve Babil sanat eserlerinin yanı sıra, Ur'un 3. Hanedanına (2050 -1 950) ait silindirik mühürler de "Tod Hazinesi"yle birlikte Mısır'a ulaştı. Öte yandan Biblos, Ugarit, Küçük Asya ve Girit'te Orta Krallıktan kalma Mısır eserlerine rastlanmış, 12. Hanedanın sonlarına ait evlerde ve mezarlarda Minos seramikleri (Kameres çömlekleri) bulunmuştur. Ticaretin sanata ilham verebileceğinin bir kanıtı da Mısırlı sanatçıların Girit süslemelerini (sarmal eğriler, kılçık deseni) benimsemeleridir. Ayrıca Eski Krallıktan farklı olarak bu dönemde canlı bir köle ticareti olduğunu varsayabiliriz, çünkü Mısır' da Asyalı köle sayısının giderek artması yalnızca savaşlarla açıklanamaz. Ölümünden sonra yerini, zaten yıllardan beri kral naibi olan oğlu **II. Senusret** (1845-1837) alır.